

ویژگی‌های روانسنجی مقیاس خودشیفتگی مرضی

Psychometric properties of the Pathological Narcissism Inventory

Mehdi Soleimani
Tehran University of Medical Sciences
Negin Past &
Mehri Mowlaie
Psychology
Abolfazl Mohammadi
Tehran University of Medical Sciences
Masoome Dashtipoor
Psychology
Yasamin Safa
English Language
Aaron L. Pincus
Pennsylvania State University

مه‌دی سلیمانی
دانشگاه علوم پزشکی تهران
نگین پاست و
مه‌ری مولایی
روانشناسی
ابوالفضل محمدی*
دانشگاه علوم پزشکی تهران
معصومه دشتی‌پور
روانشناسی
یاسمین صفا
زبان انگلیسی
آیرون پینکاس
دانشگاه ایالتی پنسیلوانیا

Abstract

The aim of the present study was to validate the Pathological Narcissism Inventory (PNI) in a sample of Iranian university students. The PNI was developed using a rigorous translation/back-translation process. Participants consisted of 473 (195 female, 278 male) university students in Tehran, Iran; including, University of Tehran, Tehran Medical University of Tehran, Allameh Tabataba'ei University, Tarbiat Modares University, Amirkabir University, Islamic Madhahib University, and Alzahra University. Participants completed the Iranian PNI, the Eysenck Self-Esteem Scale (ESES), and the NEO Personality Inventory-Revised (NEOPI-R). Results indicated that the PNI and its scales had convergent validity with the Eysenck Self-Esteem Scale and the neuroticism factor of the NEOPI-R. Results also showed high internal consistency according to Cronbach's alpha and good test-retest reliability in the PNI and its scales in a 15-day period. Exploratory factor analysis and parallel analysis and exploratory factor analysis indicated that a seven-factor model. However an item-level confirmatory factor analysis did not exhibit acceptable fit. On the other hand, confirmatory factor analysis on narcissistic grandiosity and narcissistic vulnerability showed good validity of the PNI in these factors. According to the present findings, The PNI has acceptable validity and reliability. Implications for research and clinical applications of the PNI in an Iranian student population is discussed.

Keywords: the Pathological Narcissism Inventory, construct validity, convergent validity, test-retest reliability

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی ویژگی‌های روانسنجی مقیاس خودشیفتگی مرضی در نمونه‌ای از دانشجویان ایرانی بود. مقیاس خودشیفتگی مرضی از طریق فرایند ترجمه معکوس با مقیاس اصلی مطابقت داده شد. تعداد ۴۷۳ نفر (۲۷۸ زن، ۱۹۵ مرد) از دانشجویان مقاطع مختلف تحصیلی دانشگاه‌های شهر تهران شامل دانشگاه تهران، دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشگاه طباطبایی، دانشگاه تربیت مدرس، دانشگاه امیرکبیر، دانشگاه مذاهب اسلامی و دانشگاه الزهرا در پژوهش حاضر شرکت کردند و مقیاس خودشیفتگی مرضی (PNI)، مقیاس حرمت خود آیسنک (ESES) و مقیاس تجدیدنظرشده شخصیت (NEOPI-R) را تکمیل کردند. نتایج پژوهش نشان داد که مقیاس خودشیفتگی مرضی از روایی همگرا با مقیاس حرمت خود آیسنک و عامل نورزگرایی مقیاس تجدیدنظرشده شخصیت برخوردار است. هم‌چنین مقیاس خودشیفتگی مرضی همسانی درونی بالایی بر اساس آلفای کرونباخ داشت و پایایی بازآزمایی مطلوبی در فاصله زمانی ۱۵ روز نشان داد. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل موازی از مدلی ۷ عاملی حمایت کرد، اما در سطح گویه‌ها روایی سازه این ابزار تایید نشد. از سوی دیگر، تحلیل عاملی تاییدی در سطح سازه خودشیفتگی بزرگ‌منشانه و خودشیفتگی آسیب‌پذیر، حاکی از روایی مطلوب این مقیاس بود. این پژوهش نشان داد که مقیاس خودشیفتگی مرضی از روایی و پایایی مطلوبی برخوردار است. از این رو، کاربردهای پژوهشی و بالینی این ابزار در ایران توصیه می‌شود.

واژه‌های کلیدی: مقیاس خودشیفتگی مرضی، روایی سازه، روایی همگرا، پایایی بازآزمایی

*نشانی پستی نویسنده مسوول: تهران، خیابان کارگر جنوبی، بیمارستان روانپزشکی روزه، گروه روانشناسی بالینی. پست الکترونیکی: mohammadi@tums.ac.ir

مقدمه

در زمینه ارزیابی ویژگی‌ها و رفتارهای شخصیت خودشیفته^۱، تلاش‌هایی در حوزه روانشناسی و روانپزشکی صورت گرفته است. خودشیفتگی با چندین حوزه مرتبط با آسیب‌شناسی مانند اختلال‌های شخصیت در پنجمین ویرایش راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی^۲ (انجمن روانپزشکی آمریکا^۳، ۲۰۱۳)، و حوزه‌های کارکردی از قبیل جامعه‌ستیزی، مشکلات بین‌فردی و ارتباطی، سوء مصرف مواد و پرخاشگری مرتبط است (رانینگستام، ۲۰۰۵؛ میلر، کمپبل و پیلکنیس، ۲۰۰۷). خودشیفتگی را می‌توان به عنوان توانایی شخص برای حفظ تصویر نسبتاً مثبتی از خود، از طریق فرایندهای تنظیمی خود^۴، عاطفه و محیط مفهوم‌سازی کرد. نیازهای اساسی افراد خودشیفته اعتباریابی^۵، تایید و تصدیق^۶ همراه انگیزش آشکار و پنهان در جستجوی تجارب بیرونی ارتقای خود^۷ از محیط اجتماعی است. اکثر نظریه‌پردازان مطرح کرده‌اند که خودشیفتگی حالت سالم و مرضی دارد که نشان دهنده سازمان شخصیت سازگار و ناسازگارانه، نیازهای روانشناختی و مکانیسم‌های تنظیم‌کننده است که از تفاوت‌های فردی در نیازهای ارتقای خود و اعتباریابی ناشی می‌شود (کرنبرگ، ۱۹۹۸؛ کوهات، ۱۹۷۷).

خودشیفتگی سالم و مرضی شاید ابعاد مجزایی از شخصیت باشد (پینکاس، آنسل، پیمنتال، کاین، رایت و همکاران، ۲۰۰۹). خودشیفتگی سالم ممکن است به واسطه افزایش احساس آزادی شخصی، به حرمت خود^۸ و بهزیستی^۹ منجر شود (اولدهام و موریس، ۱۹۹۵). خودشیفتگی سالم با یک تمایل نسبت به پذیرش تصورات مثبت درباره خود و به حداقل رساندن اطلاعات نامتناقض در جهت تصویر مثبت از خود همراه

است (مورف رودوال، ۱۹۹۳). چنین افرادی تمایل دارند که جاه‌طلب، راضی و موفق باشند (وینک، دیلون و فای، ۲۰۰۵). در حالی که افرادی که خودشیفتگی مرضی دارند، زمانی که حرمت خود آنها با ناامیدی‌ها و تهدیدهایی روبه‌رو می‌شود، به دلیل این که دنیا موانع و چالش‌هایی در مسیر خواسته‌هاشان ایجاد می‌کند، آشفته می‌شوند (رانینگستام، ۲۰۰۵).

مروری بر توصیف شخصیت خودشیفته براساس نظریه‌های بالینی، روانشناسی اجتماعی- شخصیت و تشخیص‌های روانپزشکی، دو زمینه از کژکاری را آشکار می‌کند. یک زمینه نشان‌دهنده خودشیفتگی بزرگ‌منشانه^{۱۰} و زمینه دیگر نشان دهنده خودشیفتگی آسیب‌پذیر^{۱۱} است. بزرگ‌منشی، در واقع یک مولفه هسته‌ای از شخصیت خودشیفته است. توصیف بالینی از خودشیفتگی بزرگ‌منشانه فرایندهای درون‌روانی مانند سرکوب جنبه‌های منفی خود و دیگران و تحریف اطلاعات بیرونی تاییدناکننده را در بر می‌گیرد که منجر به نپذیرفتن نگرش‌ها، بالا بردن تصویر مثبت از خود بدون نیاز به موفقیت‌ها و مهارت‌ها، و هم‌چنین درگیری در خیال‌پردازی‌های قدرتی، برتری و کمال نامحدود می‌شود. از نظر رفتاری، خودشیفتگی بزرگ‌منشانه از طریق فعالیت‌های بهره‌کشی بین‌فردی، فقدان همدلی، رشک شدید، پرخاشگری و نمایشگری^{۱۲} ابراز می‌شود (کاین، پینکاس و آنسل، ۲۰۰۸).

خودشیفتگی آسیب‌پذیر، تجارب آگاهانه از درماندگی، تهی‌بودن، حرمت خود پایین و شرم را در بر می‌گیرد (ساراسون، ۲۰۰۴). خودشیفتگی آسیب‌پذیر هم‌چنین با به کارگیری اجتناب اجتماعی^{۱۳} برای مقابله با تهدیدهای خود، از طریق کناره‌گیری شرم‌آورانه در زمانی که ابراز خود آرمانی^{۱۴} امکان‌پذیر نیست، مرتبط است (اختر، ۲۰۰۳). دیکنسون و پینکاس (۲۰۰۳) نشان دادند که خودشیفتگی بزرگ‌منشانه و خودشیفتگی آسیب‌پذیر، مشکلات بین‌فردی تسلط-خشم^{۱۵} را ایجاد می‌کنند، اما فقط خودشیفتگی آسیب‌پذیر منجر به

1. narcissistic
2. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders-5
3. American Psychiatric Association
4. self
5. validation
6. affirmation
7. self-enhancement
8. self-esteem
9. welfare

10. grandiosity
11. vulnerability
12. exhibition
13. social isolation
14. ideal self
15. dominance-anger

اوگرادنیزاک (۲۰۱۲) به دست آمد که نشان داد افسردگی در خودشیفتگی بزرگ‌منشانه با موضوعات مربوط به وابستگی رابطه دارد، اما در خودشیفتگی آسیب‌پذیر، افسردگی با خودانتقادی^۵ رابطه دارد. با این حال، شواهد پژوهشی نشان داد که سطوح پایین خودشیفتگی در نوجوانان افسرده با رفتارهای خودکشی شدید همبستگی دارد که بیان‌گر تاثیرات متقابل خودشیفتگی و سطح آن بر رفتارهای خودکشی‌گرایانه است (فرودینشتاین، والوسکی، اپتر، زهار، شووال و همکاران، ۲۰۱۲).

از سوی دیگر، خودشیفتگی با سازه‌های دیگری نیز مرتبط است. در پژوهشی نشان داده شد که بین کمال‌گرایی دیگرمحور^۶ و خودارتقایی^۷ کمال‌گرایانه با خودشیفتگی رابطه مثبت وجود دارد (شری، گرالنیک، هویت، شری و فلت، ۲۰۱۴). هم‌چنین رابطه مثبت بین خودشیفتگی و رقابت‌جویی^۸ (لاچنر، هاستون، واکر و هاستون، ۲۰۱۱) و خودشیفتگی و خلاقیت خود-درجه‌بندی^۹ (فارنهام، هاگز و مارشال، ۲۰۱۳) وجود دارد. در پژوهشی نشان داده شد که بین سبک دلبستگی ایمن^{۱۰} و خودشیفتگی همبستگی منفی و بین سبک دلبستگی اجتنابی، دوسوگرا^{۱۱} و خودشیفتگی همبستگی مثبت وجود دارد (احمدی، احمدی، مهربانی‌زاده، هنرمند، زرگر، ارشدی و همکاران، ۲۰۱۳). از سوی دیگر، با توجه به این‌که کمال‌گرایی با ساختارهای مغزی مرتبط است (کریمی‌زاده، مهنام، یزدچی و بشارت، ۱۳۹۲) و نیز پرخاشگری با کاهش سلامت جسمی رابطه دارد (بشارت، علی‌بخشی و موحدی‌نسب، ۱۳۸۹)، اهمیت رابطه خودشیفتگی با این سازه‌ها می‌تواند پیامدهای جسمی متعددی را برای افراد خودشیفته به همراه داشته باشد.

هم‌چنین پژوهش‌ها با مقایسه خودشیفتگی بزرگ‌منشانه و خودشیفتگی آسیب‌پذیر در بیماران مبتلا به اختلال پرخوری روانی^{۱۲} نشان دادند که تنها خودشیفتگی آسیب‌پذیر با علائم

مشکلات سلطه‌پذیری- خصومت^۱ که نشان‌دهنده اجتناب اجتماعی است، می‌شود. به علاوه، خودشیفتگی آسیب‌پذیر اغلب با اختلال شخصیت اجتنابی^۲ تشخیص داده شده، در حالی که خودشیفتگی بزرگ‌منشانه اغلب با اختلال شخصیت خودشیفته تشخیص داده می‌شود.

از نظر اثر سن بر شدت خودشیفتگی نیز بین دو نوع خودشیفتگی بزرگ‌منشانه و آسیب‌پذیر تفاوت وجود دارد. پژوهش کرامر (۲۰۱۱) نشان داد که بین سنین ۳۴ تا ۵۹ سالگی خودشیفتگی آسیب‌پذیر روند کاهشی دارد، اما خودشیفتگی بزرگ‌منشانه تغییری نشان نمی‌دهد. با این حال، از نظر سازگاری هیجانی، در هر دو گروه خودشیفته با افزایش سن کاهش اضطراب و افسردگی مشاهده می‌شود. انجی، چونگ و تام (۲۰۱۴) رابطه بین خودشیفتگی بزرگ‌منشانه و خودشیفتگی آسیب‌پذیر را با سلامت روانشناختی بررسی کردند و دریافتند که بین این دو نوع خودشیفتگی از نظر سلامت روانشناختی تفاوت وجود دارد. به این صورت که خودشیفتگی بزرگ‌منشانه رضایت زندگی بالاتر و استرس ادراک‌شده پایین‌تری را نسبت به خودشیفتگی آسیب‌پذیر دارد. هم‌چنین خودشیفتگی بزرگ‌منشانه، پرخاشگری رفتاری و پاسخ تستوسترون را پیش‌بینی کرد اما خودشیفتگی آسیب‌پذیر پرخاشگری خودگزارشی را پیش‌بینی کرد و با رفتار و تستوسترون مرتبط نبود. در نتیجه، خودشیفتگی بزرگ‌منشانه با بیرونی‌سازی^۳ پرخاشگری رابطه بیشتری دارد تا خودشیفتگی آسیب‌پذیر (اونگن، ۲۰۱۰؛ لوبستال، بامیستر، فیبیگ و اکل، ۲۰۱۴؛ لوک، ۲۰۰۹). در واقع، خودشیفتگی بزرگ‌منشانه توان پیش‌بینی رفتارهای خطرپذیر^۴ را در افراد جوان دارد (بری، پیکارد و انسل، ۲۰۰۹؛ بیولو و برونل، ۲۰۱۴). این رابطه بیشتر توسط دو صفت بزرگ‌منشی و بهره‌کشی تبیین می‌شود (بیولو و برونل، ۲۰۱۴).

تفاوت دیگری که بین خودشیفتگی بزرگ‌منشانه و خودشیفتگی آسیب‌پذیر وجود دارد در پژوهش کیلی، تسای و

5. self-blame
6. other-oriented perfectionism
7. self-promotion
8. competitiveness
9. self-rated creativity
10. secure attachment
11. ambivalent
12. bulimia nervosa

1. submission-hostility
2. avoidant personality disorder
3. acting out
4. risk behaviors

با حرمت خود پایین، آشفتگی بین‌فردی، احساس‌های ناخوشایند، پرخاشگری و سازمان شخصیت مرزی و همدلی پایین همراه است.

با توجه به این‌که مقیاس خودشیفتگی مرضی قادر به شناسایی خودشیفتگی بزرگ‌منشانه و خودشیفتگی آسیب‌پذیر است و نیز با توجه به رابطه آن با عوامل روانشناختی دیگر مانند پرخاشگری، کمال‌گرایی، رفتارهای پرخطر در جوانان و اختلال‌های روانی مانند پرخوری روانی، این ابزار می‌تواند علاوه بر اهداف پژوهشی، با شناسایی افراد در معرض خطر و مداخله به موقع در جهت کاهش خطر، برای اهداف بالینی نیز به کار رود. به ویژه، به دلیل در برداشتن ساختار ۷ عاملی، کاربردهای پژوهشی قابل توجهی برای شناخت بهتر سازه خودشیفتگی فراهم می‌کند. از این رو، آماده‌سازی و اعتباریابی این ابزار برای جامعه ایرانی می‌تواند مفید باشد.

بر این اساس، هدف پژوهش حاضر آماده‌سازی و اعتباریابی مقیاس خودشیفتگی مرضی در نمونه دانشجویان ایرانی بود. انتخاب نمونه دانشجویی در این مرحله همسو با پژوهش پینکاس و همکاران (۲۰۰۹) و امکان اجرای گسترده آزمون‌ها در این جمعیت بود. همچنین ابزارهایی که برای روایی همگرای^۴ مقیاس خودشیفتگی مرضی انتخاب شدند، همسو با پژوهش پینکاس و همکاران (۲۰۰۹) بود که نشان می‌دهد خودشیفتگی با حرمت خود و سایر ابعاد شخصیتی مانند نورزگرایی رابطه دارد. از این رو، در این پژوهش مقیاس حرمت خود آسنک^۵ (ESSES) و مقیاس تجدیدنظر شده شخصیت^۶ (NEO-PI) برای شواهد روایی همگرا انتخاب شدند.

روش

جامعه آماری، نمونه و روش اجرای پژوهش: جامعه آماری این پژوهش شامل دانشجویان دانشگاه‌های تهران شامل دانشگاه تهران، دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشگاه علامه طباطبایی و دانشگاه تربیت مدرس، دانشگاه امیرکبیر، دانشگاه مذاهب اسلامی و دانشگاه الزهرا تشکیل بودند، که از این میان

اختلال پرخوری روانی مرتبط بود (گوردون و دامبک، ۲۰۱۰؛ مپلز، کولینز، میلر، فیشر و سیبرت، ۲۰۱۱). خودشیفتگی با رفتارهای اعتیادی مصرف مواد نیز رابطه دارد (مکلارن و بست، ۲۰۱۳).

خودشیفتگی در فضای اجتماعی مجازی نیز اثرگذار است، به طوری که نتایج پژوهشی نشان داد که کاربران خودشیفته بیشتر گرایش به قرار دادن عکس‌های جذاب از خود دارند و وضعیت خود را در محیط مجازی به صورت مکرر به‌روزرسانی می‌کنند (وانگ، جکسون، ژانگ و سو، ۲۰۱۲). هولکرافت، بور و مونرو (۲۰۱۲) در مروری بر ادبیات خودشیفتگی اشاره دارند که خودشیفتگی پدیده‌ای ناهمگن است که دو بعد خودشیفتگی بزرگ‌منشانه و خودشیفتگی آسیب‌پذیر به طور گسترده مورد پذیرش جامعه علمی قرار گرفته‌اند. از این رو، نیاز به پژوهش‌های بیشتر جهت شناخت سایر جنبه‌های خودشیفتگی وجود دارد.

بر اساس ادبیات پژوهش و با توجه به نظریه‌های بالینی و درمانی بیماران خودشیفته مرضی، پینکاس و همکاران (۲۰۰۹) مقیاس خودشیفتگی مرضی^۱ را توسعه دادند. مقیاس خودشیفتگی مرضی ۵۲ گویه‌ای و دارای ۷ مقیاس برای سنجش خودشیفتگی مرضی است که دو بعد خودشیفتگی بزرگ‌منشانه و خودشیفتگی آسیب‌پذیر را نیز پوشش می‌دهد و می‌تواند به‌وسیله بزرگسالان در ۱۲ دقیقه یا کمتر تکمیل شود. مقیاس خودشیفتگی مرضی با شرم و سازمان شخصیت مرزی^۲ همبستگی مثبت و با حرمت خود همبستگی منفی نشان می‌دهد. این مقیاس با همدلی^۳ و پرخاشگری به ترتیب همبستگی منفی و مثبت دارد. زیرمقیاس‌های مقیاس خودشیفتگی مرضی همبستگی معناداری با به‌کارگیری و ارزیابی روان‌درمانی داشته است که نشان می‌دهد ارزیابی‌های مقیاس خودشیفتگی مرضی با جنبه‌های از خودشیفتگی مرضی رابطه دارد که بر روان‌درمانی تاثیر می‌گذارند. همچنین خودشیفتگی آسیب‌پذیر و خودشیفتگی بزرگ‌منشانه با پرخاشگری علیه خود و دیگران مرتبط است. به طور کلی، نمرات بالاتر در این مقیاس

4. convergent validity

5. Eysenck Self-Esteem Scale (ESSES)

6. NEO personality inventory-revised (NEOPI-R)

1. Pathological Narcissism Inventory (PNI)

2. borderline personality organization

3. empathy

نمونه پژوهش به شیوه نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. حجم نمونه بر اساس حداقل‌های لازم برای اعتباریابی تعیین شد. از این رو، برای تعیین روایی سازه^۱ حجم نمونه، ۵۰۰ آزمودنی در نظر گرفته شد که برای تحلیل عاملی حجم نمونه مناسب محسوب می‌شود (کومری و لی، ۱۹۹۲). می‌یر، گمست و گوارینو (۲۰۰۶) برای پرسشنامه‌ای با ۹۰ گویه، حجم نمونه ۴۰۰ نفری را مناسب در نظر گرفته‌اند. با توجه به این که مقیاس خودشیفتگی مرضی دارای ۵۲ گویه است حجم نمونه ۵۰۰ نفری مطلوب است که با کنار نهادن پرسشنامه‌های ناقص، حجم نمونه نهایی به ۴۷۳ نفر رسید.

ابزار سنجش

مقیاس خودشیفتگی مرضی (PNI): مقیاس خودشیفتگی مرضی (پینکاس و همکاران، ۲۰۰۹) مقیاس خودگزارشی دارای ۵۲ گویه است که بر اساس طیف لیکرت ۶ درجه‌ای از «اصلاً این طوری نیستم» تا «خیلی زیاد این طوری هستم» نمره‌گذاری می‌شود. این ابزار دارای ۷ بعد یا مولفه است شامل حرمت خود مشروط^۲، بهره‌کشی^۴، ارتقای خود با از خود گذشتگی^۵، پنهان‌سازی خود^۶، خیال‌پردازی بزرگ‌منشانه^۷، ارزش‌سازی^۸ و خشم محق^۹. این ۷ مولفه در دو بعد سطح بالاتر خودشیفتگی بزرگ‌منشانه با مولفه‌های خیال‌پردازی بزرگ‌منشانه، بهره‌کشی و ارتقای خود با از خود گذشتگی، و خودشیفتگی آسیب‌پذیر با مولفه‌های حرمت خود مشروط، پنهان‌سازی خود، بی‌ارزش‌سازی و خشم محق قرار می‌گیرند که همگی این ابعاد تحت عنوان خودشیفتگی مرضی مشخص می‌شوند. تحلیل عاملی تاییدی روایی سازه این ابزار را نشان داده است. روایی همگرای این ابزار نیز از طریق همبستگی منفی با مقیاس حرمت خود روزنبرگ^{۱۰} (۰/۳۷)، مقیاس نگرش‌های اخلاق^{۱۱} (-۰/۱۴)، و همبستگی مثبت با مقیاس

برای آماده‌سازی مقیاس خودشیفتگی مرضی، ابتدا مقیاس توسط یک متخصص روانشناس با درجه دکتری به فارسی ترجمه شد. در گام بعدی، ترجمه فارسی توسط یک کارشناس زبان انگلیسی مجدداً به انگلیسی برگردانده شد و این نسخه برای سازنده اصلی ابزار ارسال شد تا تطابق این نسخه برگردانده شده با نسخه اصلی ارزیابی شود. این فرایند در ۳ مرحله تکرار شد تا کلیه گویه‌ها با اصل انگلیسی مطابقت داده شدند. سپس نسخه نهایی برای اجرا روی نمونه دانشجویی به همراه ابزارهای دیگر پژوهش به کار گرفته شد. پس از آماده‌سازی و فرایند ترجمه معکوس مقیاس خودشیفتگی مرضی، تیم پژوهش به دانشگاه‌های تهران، علوم پزشکی تهران، علامه طباطبایی، تربیت مدرس، امیرکبیر، مذاهب اسلامی و الزهرا مراجعه کردند و دانشجویانی را که تمایل به شرکت در پژوهش داشتند با ابزارهای سنجش مورد ارزیابی قرار دادند. به دانشجویانی که در این طرح شرکت داشتند توضیح داده شد که در صورت تمایل، نیم‌رخ و تفسیر پرسشنامه‌هایی که تکمیل کرده‌اند از طریق پست الکترونیک برای آنها ارسال خواهد شد. به منظور تعیین پایایی بازآزمایی^۲ مقیاس خودشیفتگی مرضی نیز پس از گذشت ۱۵ روز پرسشنامه‌ها مجدداً جهت تکمیل در اختیار شرکت‌کننده‌ها قرار گرفت. کلیه روش‌های آماری در نرم افزار SPSS 21 و AMOS 21 اجرا شدند.

نمونه پژوهش شامل ۲۷۸ زن (۵۸/۸) و ۱۹۵ مرد (۴۱/۲)، با میانگین سنی ۲۲/۵، انحراف استاندارد ۳/۲ و دامنه ۱. construct validity
2. test-retest reliability

3. Contingent Self-Esteem (CSE)
4. Exploitativeness (EXP)
5. Self-Sacrificing Self-Enhancement (SSSE)
6. Hiding the Self (HS)
7. Grandiose Fantasy (GF)
8. Devaluing (DV)
9. Entitlement Rage (ER)
10. Rosenberg Self-Esteem Inventory
11. Visions of Morality Scale

ابزار توسط شعیری (۱۳۷۱) ترجمه شده است. یزدان مقدم (۱۳۷۷) و شعیری، عطری‌فرد و شمشادی (۱۳۸۶) روایی این آزمون را با آلفای کرونباخ ۰/۸۴ گزارش کرده‌اند. مقیاس حرمت خود آیسنک در پژوهش‌های داخلی بسیار مورد استفاده قرار گرفته است (مستعلمی، حسینیان و یزدی، ۱۳۸۴). هم‌چنین عبدالمحمدی (۱۳۷۶) روایی این آزمون را با آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۸ و پایایی بازآزمایی را در فاصله دو هفته برابر با ۰/۸۶ به دست آورد.

مقیاس تجدیدنظر شده شخصیت (NEOPI-R): این مقیاس توسط کاستا و مک‌کرا (۱۹۹۲) طرح شده است و شخصیت را در پنج عامل اصلی و ۳۰ جنبه فرعی مورد سنجش قرار می‌دهد. این مقیاس خودگزارشی دارای یک فرم ۲۴۰ سوالی است که در پژوهش حاضر به کار رفته است (کاستا و مک‌کرا، ۱۹۹۲). در ایران این ابزار توسط گروهی فرشی (۱۳۷۷) مورد اعتباریابی قرار گرفته است. نتایج همسانی درونی^{۱۱} در نمونه دانشجویی برای عامل‌های نورزگرایی، برون‌گرایی^{۱۲}، تجربه‌پذیری^{۱۳}، همسازی^{۱۴} و وظیفه‌شناسی^{۱۵} به ترتیب ضرایب آلفای کرونباخ ۰/۷۳، ۰/۵۶، ۰/۶۸، ۰/۸۷، گزارش شده است. روایی همگرایی این ابزار نیز با مقیاسه با فرم درجه‌بندی مشاهده‌گر^{۱۶} در عامل‌های اصلی بین ۰/۴۵ تا ۰/۶۶ قرار داشت. تحلیل عاملی با روش تحلیل مولفه‌های اصلی نیز ساختار عاملی این ابزار را تایید کرده است.

یافته‌ها

برای تعیین روایی سازه مقیاس خودشیفتگی مرضی، ابتدا تحلیل عاملی اکتشافی با روش تحلیل مولفه‌های اصلی و روش تحلیل موازی^{۱۷} (اوکانر، ۲۰۰۰؛ همسو با روش تحلیل پینکاس و همکاران، ۲۰۰۹) اجرا شد. سپس به دلیل محدودیت حجم نمونه، برای اجرای روش تحلیل عاملی تاییدی، روایی سازه از

تجربه شرم^۱ (۰/۵۵) و مقیاس سازمان شخصیت^۲ (شامل زیرمقیاس‌های دفاع‌های اولیه^۳، ۰/۶۰؛ آشفتگی هویت^۴، ۰/۶۲؛ واقعیت‌سنجی مختل^۵، ۰/۴۷؛ پرخاشگری^۶، ۰/۳۶؛ ارزش‌های اخلاقی پایین^۷، ۰/۴۵) به دست آمد. هم‌چنین مقیاس خودشیفتگی مرضی با مقیاس شخصیت خودشیفته^۸ همبستگی مثبت متوسط ۰/۱۳ نشان داد. ضرایب آلفای کرونباخ برای تمامی مقیاس‌ها بین ۰/۷۸ و ۰/۹۳ قرار داشت و آلفای کرونباخ برای نمره کل مقیاس خودشیفتگی مرضی برابر با ۰/۹۵ بود (پینکاس و همکاران، ۲۰۰۹). برای سنجش روایی همگرایی مقیاس خودشیفتگی مرضی با مقیاس حرمت خود آیسنک، از نمونه دانشجویی در دسترس به حجم ۱۴۰ نفر استفاده شد که شامل ۷۲ زن و ۶۸ مرد با میانگین سنی ۲۰/۴ و انحراف استاندارد ۲/۷ بود. برای سنجش روایی همگرایی مقیاس خودشیفتگی مرضی با مقیاس تجدیدنظر شده شخصیت، از نمونه دانشجویی در دسترس به حجم ۶۳ نفر استفاده شد که شامل ۳۵ زن و ۲۸ مرد با میانگین سنی ۲۰/۳ و انحراف استاندارد ۳/۱ بود. هم‌چنین برای تعیین پایایی بازآزمایی در بازه زمانی ۱۵ روزه از نمونه دانشجویی با حجم ۵۸ نفر استفاده شد که شامل ۳۱ زن و ۲۷ مرد با میانگین سنی ۱۹/۷ و انحراف استاندارد ۲/۳ بود.

مقیاس حرمت خود آیسنک (ESES): این مقیاس توسط آیسنک بر اساس بعد استواری سازگاری^۹ در برابر ناستواری هیجانی^{۱۰} تنظیم شد. استواری سازگاری با صفاتی مانند حرمت خود و خوشی مشخص می‌شود و ناستواری هیجانی با صفاتی مانند احساس حقارت و افسردگی مشخص می‌شود. این مقیاس دارای ۳۰ گویه است که به صورت بلی، ؟ و خیر پاسخ داده می‌شود. نمرات بالا نشان دهنده حرمت خود بالاتر است. این

1. The Experience of Shame Scale (ESS)
2. Inventory of Personality Organization (EPO)
3. primitive defenses
4. identity diffusion
5. impaired reality testing
6. aggressiom
7. low moral values
8. Narcissistic Personality Inventory (NPI)
9. adjustment stability
10. emotional instability

11. internal consistency
12. extraversion
13. openness
14. agreeableness
15. conscioustiness
16. observer rating
17. parallel analysis

مقیاس‌های حرمت خود مشروط ($\alpha = -0/66$)، پنهان‌سازی خود ($\alpha = -0/33$)، خیال‌پردازی بزرگ‌منشانه ($\alpha = -0/35$)، بی‌ارزش‌سازی ($\alpha = -0/56$)، خشم محق ($\alpha = -0/40$)، خودشیفتگی آسیب‌پذیر ($\alpha = -0/61$) در سطح $p < 0/001$ و خودشیفتگی بزرگ‌منشانه ($\alpha = -0/20$) در سطح $p < 0/05$ و نمره کل خودشیفتگی مرضی ($\alpha = -0/54$) نشان داد. این یافته نشان‌دهنده این است افرادی که حرمت خود بالا دارند از نظر خودشیفتگی مرضی نمره پایینی را به دست می‌آورند و در نتیجه روایی همگرایی بین مقیاس خودشیفتگی مرضی و مقیاس حرمت خود آیسنک تایید می‌شود. از سوی دیگر، حرمت خود با مقیاس بهره‌کشی همبستگی مثبت معنادار داشت ($r = 0/17$) و با مقیاس ارتقای خود با از خودگذشتگی رابطه معنادار نداشت.

طریق تحلیل عاملی تاییدی با روش گروه‌بندی^۱ گویه‌ها بررسی شد (همسو با پژوهش یو، لونگ، لای و فو، ۲۰۱۳) و همچنین به منظور تایید روایی سازه سطح بالاتر این مقیاس یعنی خودشیفتگی بزرگ‌منشانه و خودشیفتگی آسیب‌پذیر تحلیل عاملی تاییدی در سطح مقیاس‌ها اجرا شد.

به منظور سنجش روایی همگرایی مقیاس خودشیفتگی مرضی از مقیاس حرمت خود آیسنک و مقیاس تجدیدنظرشده شخصیت استفاده شد و ضرایب همبستگی پیرسون بین این مقیاس‌ها در جداول ۱ و ۲ ارائه شدند. میانگین، انحراف استاندارد و ضرایب همبستگی پیرسون بین مقیاس حرمت خود آیسنک و زیرمقیاس‌های مقیاس خودشیفتگی مرضی در جدول ۱ ارائه شدند. حرمت خود بهنجار که توسط مقیاس حرمت خود آیسنک سنجیده می‌شود همبستگی منفی معنادار با

جدول ۱

ماتریس ضرایب همبستگی زیرمقیاس‌های مقیاس خودشیفتگی مرضی و مقیاس حرمت خود آیسنک

	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	SD	M	مقیاس
۱- حرمت خود آیسنک	-.054***	-.061***	-.020*	-.040***	-.056***	-.035***	-.033***	-.015	0.117°	-.066***	۱	۵/۶	۲۰/۴	۱- حرمت خود آیسنک
۲- حرمت خود مشروط	0.185***	0.189***	0.48***	0.67***	0.73***	0.50***	0.36***	0.39***	0.11	۱	۱۲/۹	۲۵/۵	۲- حرمت خود مشروط	
۳- بهره‌کشی	0.38***	0.21°	0.61***	0.33***	0.113	0.27**	0.17°	0.32***	۱		۴/۵	۱۲/۱	۳- بهره‌کشی	
۴- ارتقاء خود با از خودگذشتگی	0.61***	0.45***	0.78***	0.48***	0.35***	0.48***	0.24**	۱			۵/۳	۱۹/۰	۴- ارتقاء خود با از خودگذشتگی	
۵- پنهان‌سازی خود	0.62***	0.67***	0.33***	0.53***	0.61***	0.31***	۱				۵/۹	۱۷/۱	۵- پنهان‌سازی خود	
۶- خیال‌پردازی بزرگ‌منشانه	0.71***	0.54***	0.85***	0.51***	0.44***	۱					۷/۷	۲۰/۱	۶- خیال‌پردازی بزرگ‌منشانه	
۷- بی‌ارزش‌سازی	0.84***	0.90***	0.44***	0.73***	۱						۷/۲	۱۴/۴	۷- بی‌ارزش‌سازی	
۸- خشم محق	0.87***	0.87***	0.59***	۱							۸/۱	۱۹/۹	۸- خشم محق	
۹- خودشیفتگی بزرگ‌منشانه	0.78***	0.56***	۱								۱۳/۴	۵۱/۳	۹- خودشیفتگی بزرگ‌منشانه	
۱۰- خودشیفتگی آسیب‌پذیر	0.96***	۱									۲۹/۰	۷۷/۰	۱۰- خودشیفتگی آسیب‌پذیر	
۱۱- نمره کل خودشیفتگی مرضی	۱										۳۸/۲	۱۲۸/۳	۱۱- نمره کل خودشیفتگی مرضی	

* $p < 0/05$ ** $p < 0/01$ *** $p < 0/001$

خودشیفتگی بزرگ‌منشانه ($\alpha = 0/27$)، خودشیفتگی آسیب‌پذیر ($\alpha = 0/57$) و نمره کل خودشیفتگی مرضی ($\alpha = 0/54$) با عامل نورزگرایی همبستگی مثبت معنادار وجود دارد. از این رو، هر چه افراد از نظر زیرمقیاس‌های خودشیفتگی مرضی نمره بالاتری به دست آورند، نمرات بالاتری در عامل نورزگرایی خواهند داشت. از سوی دیگر، مقیاس‌های حرمت خود مشروط، بی‌ارزش‌سازی، آسیب‌پذیری خودشیفتگی و نمره کل خودشیفتگی مرضی با

جدول ۲ میانگین، انحراف استاندارد و ضرایب همبستگی بین زیرمقیاس‌های مقیاس خودشیفتگی مرضی و پنج عامل اصلی شخصیتی در مقیاس تجدیدنظرشده شخصیت را نشان می‌دهد. بر اساس جدول ۲، بین زیرمقیاس‌های حرمت خود مشروط ($\alpha = 0/65$)، خیال‌پردازی بزرگ‌منشانه ($\alpha = 0/41$)، بی‌ارزش‌سازی ($\alpha = 0/51$)، خشم محق ($\alpha = 0/42$)، $p < 0/001$

1. parceling

عامل اصلی وظیفه‌شناسی در مقیاس تجدیدنظرشده شخصیت همبستگی منفی معنادار نشان دادند. به این معنا که با افزایش نمره مقیاس‌های خودشیفتگی، افراد از نظر وظیفه‌شناسی نمره

جدول ۲

ماتریس ضرایب همبستگی زیرمقیاس‌های مقیاس خودشیفتگی مرضی و مقیاس تجدیدنظرشده شخصیت

مقیاس	<u>M</u>	<u>SD</u>	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱- حرمت خود مشروط	۲۳/۶	۱۲/۲	۰/۶۵***	-۰/۱۸	۰/۱۱	۰/۰۰	-۰/۳۹**
۲- بهره‌کشی	۱۱/۵	۴/۵	-۰/۱۴	۰/۴۱**	۰/۲۹*	-۰/۲۴	۰/۱۶
۳- ارتقاء خود با از خودگذشتگی	۱۸/۹	۵/۳	۰/۲۲	۰/۲۲	۰/۲۳	-۰/۰۲	-۰/۰۱
۴- پنهان‌سازی خود	۱۶/۹	۵/۹	۰/۲۴	-۰/۱۹	-۰/۰۹	-۰/۳۱*	-۰/۱۴
۵- خیال‌پردازی بزرگ‌منشانه	۱۹/۸	۷/۴	۰/۴۱**	-۰/۰۸	۰/۲۲	-۰/۰۵	-۰/۱۴
۶- بی‌ارزش‌سازی	۱۳/۹	۷/۱	۰/۵۱***	-۰/۱۶	۰/۰۶	-۰/۱۳	-۰/۳۷**
۷- خشم محق	۱۸/۹	۷/۷	۰/۴۲**	۰/۰۲	۰/۱۱	-۰/۲۴	-۰/۲۲
۸- خودشیفتگی بزرگ‌منشانه	۵۰/۳	۱۳/۴	۰/۲۷*	۰/۱۸	۰/۳۱*	-۰/۱۱	-۰/۰۳
۹- خودشیفتگی آسیب‌پذیر	۷۳/۳	۲۸/۲	۰/۵۷***	-۰/۱۵	۰/۰۷	-۰/۱۶	-۰/۳۵**
۱۰- نمره کل خودشیفتگی مرضی	۱۲۳/۶	۳۷/۱	۰/۵۴***	-۰/۰۵	۰/۱۷	-۰/۱۷	-۰/۲۸*
۱۱- نورزگرایی	۹۳/۳	۲۴/۹	۱	-۰/۳۷**	-۰/۰۲	-۰/۱۲	-۰/۵۱**
۱۲- برون‌گرایی	۱۱۰/۴	۲۳/۰	۱	۱	۰/۵۰***	-۰/۰۸	۰/۲۱
۱۳- تجربه‌پذیری	۱۱۸/۱	۱۶/۲	۱	۱	۱	۰/۱۶	۰/۰۳
۱۴- همسازی	۱۲۱/۲	۱۷/۵	۱	۱	۱	۱	۰/۱۲
۱۵- وظیفه‌شناسی	۱۲۳/۱	۲۱/۴	۱	۱	۱	۱	۱

* $p < 0.05$ ** $p < 0.01$ *** $p < 0.001$

جدول ۳، نتایج همسانی درونی و پایایی بازآزمایی زیرمقیاس‌های مقیاس خودشیفتگی مرضی را نشان می‌دهد. ضرایب آلفای کرونباخ مقیاس‌های بهره‌کشی و پنهان‌سازی خود نزدیک به ۰/۶ است و بقیه زیرمقیاس‌های مقیاس خودشیفتگی مرضی ضرایب آلفای کرونباخ بالای ۰/۷ دارند که نشان از روایی

مطلوب این زیرمقیاس‌ها است (شریفی، ۱۳۸۵). پایایی بازآزمایی ۱۵ روزه زیرمقیاس‌های مقیاس خودشیفتگی مرضی نیز بالای ۰/۷ قرار دارند که نشان از باثباتی نمرات این مقیاس در بازه زمانی مذکور است.

جدول ۳

همسانی درونی و همبستگی پیرسون برای پایایی بازآزمایی زیرمقیاس‌های مقیاس خودشیفتگی مرضی

مقیاس	همسانی درونی	
	تعداد گویه	پایایی بازآزمایی
حرمت خود مشروط	۱۱	۰/۸۳
بهره‌کشی	۵	۰/۷۲
ارتقاء خود با از خودگذشتگی	۶	۰/۷۲
پنهان‌سازی خود	۷	۰/۷۴

ادامه جدول ۳

خیال‌پردازی بزرگ منشانه	۰/۸۲	۰/۷۹
بی ارزش سازی	۰/۷۳	۰/۶۹
خشم مُحق	۰/۷۸	۰/۸۰
خودشیفتگی بزرگمنشانه	۰/۸۲	۱۸
خودشیفتگی آسیب‌پذیر	۰/۹۲	۳۴
نمره کل خودشیفتگی مرضی	۰/۹۳	۵۲

برای تعیین روایی سازه مقیاس خودشیفتگی مرضی، ابتدا از تحلیل عاملی اکتشافی با روش تحلیل مولفه‌های اصلی استفاده شد. در جدول ۴، میانگین، انحراف استاندارد و ضرایب همبستگی درون آزمونی بین زیرمقیاس‌های خودشیفتگی مرضی ارائه شده است. از نظر توزیعی، میزان چولگی و کشیدگی برای نمره کل مقیاس خودشیفتگی مرضی به ترتیب ۰/۱۱ و ۰/۰۹-، برای مقیاس خودشیفتگی بزرگمنشانه ۰/۰۰ و ۰/۰۹-، و برای خودشیفتگی آسیب‌پذیر ۰/۱۰ و ۰/۲۹- به دست آمد که گویای توزیع بهنجار این متغیرها در نمونه پژوهش است. در سایر زیرمقیاس‌های مقیاس خودشیفتگی مرضی چولگی بین ۰/۱۱- و ۰/۳۹، و کشیدگی بین ۰/۰۶- و ۰/۴۹- قرار داشت.

جدول ۴

میانگین، انحراف استاندارد و ضرایب همبستگی درون آزمونی بین زیرمقیاس‌های مقیاس خودشیفتگی مرضی

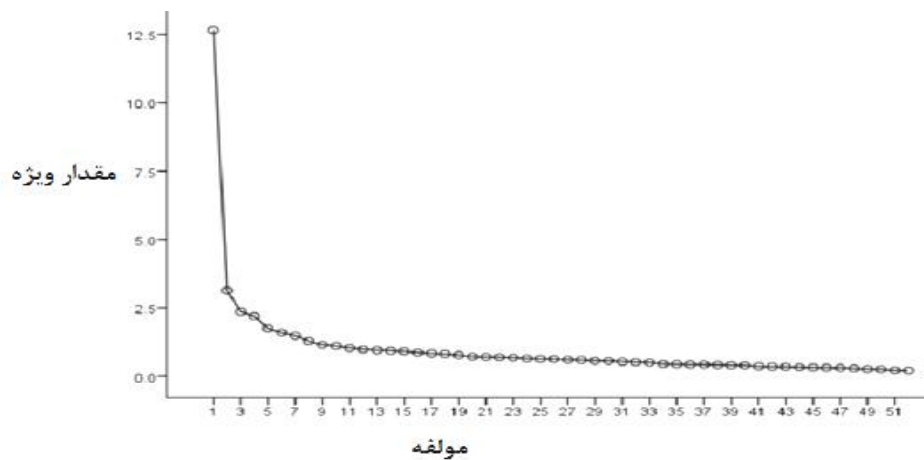
مقیاس	M	SD	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱- حرمت خود مشروط	۲۴/۲	۱۲/۰	۱	۰/۱۳*	۰/۴۵**	۰/۳۹**	۰/۴۸**	۰/۶۴**	۰/۶۶**	۰/۵۱**	۰/۸۹**	۰/۸۵**
۲- بهره کشی	۱۱/۷	۴/۴	۱	۱	۰/۲۹**	۰/۲۲**	۰/۲۵**	۰/۱۶**	۰/۲۸**	۰/۵۹**	۰/۲۳**	۰/۳۹**
۳- ارتقاء خود با از خودگذشتگی	۱۷/۷	۵/۵	۱	۱	۰/۲۶**	۰/۴۶**	۰/۴۲**	۰/۴۶**	۰/۷۷**	۰/۵۰**	۰/۶۶**	۰/۶۶**
۴- پنهان سازی خود	۱۶/۴	۵/۹	۱	۱	۱	۰/۳۴**	۰/۵۲**	۰/۴۲**	۰/۳۸**	۰/۶۶**	۰/۶۳**	۰/۶۳**
۵- خیال‌پردازی بزرگ منشانه	۱۸/۵	۷/۹	۱	۱	۱	۱	۰/۳۸**	۰/۴۲**	۰/۸۵**	۰/۵۱**	۰/۶۹**	۰/۶۹**
۶- بی ارزش سازی	۱۳/۹	۶/۷	۱	۱	۱	۱	۱	۰/۵۹**	۰/۴۵**	۰/۸۳**	۰/۷۸**	۰/۷۸**
۷- خشم مُحق	۱۹/۱	۷/۶	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۰/۵۳**	۰/۸۴**	۰/۸۲**	۰/۸۲**
۸- خودشیفتگی بزرگمنشانه	۴۷/۸	۱۲/۵	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۰/۵۸**	۰/۷۹**	۰/۷۹**
۹- خودشیفتگی آسیب‌پذیر	۷۳/۸	۲۶/۶	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۰/۹۵**	۰/۹۵**
۱۰- نمره کل خودشیفتگی مرضی	۱۲۱/۶	۳۶/۲	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱

* $p < 0.01$ ** $p < 0.001$

مطلوبی بین متغیرها است که تحلیل عاملی را میسر می‌کند. بر اساس نتایج تحلیل عاملی اکتشافی با در نظر گرفتن ملاک نمره ویژه بالاتر از یک، راه حل ۱۱ عاملی به دست می‌آید که ۵۷/۲ درصد از واریانس را تبیین می‌کند. با این حال با در نظر گرفتن نمودار اسکری (نمودار ۱)، راه حل ۱۱ عاملی مطلوب نیست و در عوض راه حل ۵ یا ۷ عاملی (درصد واریانس تبیینی به ترتیب برابر با ۴۲/۵ و ۴۸/۴) مناسب‌تر به نظر می‌رسند.

تحلیل عاملی اکتشافی با روش تحلیل مولفه‌های اصلی و چرخش مایل^۱ اجرا شد. شاخص کایزر- می‌یر- اولکین^۲ از کفایت نمونه‌گیری برابر با ۰/۹۲ و آماره خی‌دوی آزمون بارتلت برای کرویت^۳ برابر با ۹۶۹۱/۱ ($df = 1326$)، $p < 0.001$ به دست آمدند. نتایج این شاخص‌ها بیانگر وجود همبستگی

1. direct oblimin
2. Kaiser-Meyer-Olkin
3. Bartlett's test of sphericity

نمودار ۱

نمودار اسکری برای تحلیل عامل اکتشافی مقیاس خودشیفتگی مرضی

ادغام می‌شوند و گویه‌هایی که از نظر همبستگی در سطوح میانی قرار دارند نیز با یکدیگر ادغام می‌شوند. در این روش، نمرات هر دو یا سه گویه، به صورت یک گروه با یکدیگر جمع می‌شوند و یا میانگین گرفته می‌شوند. سپس گروه‌های هر عامل به عنوان متغیر مشاهده شده به جای گویه‌ها در تحلیل عاملی تاییدی وارد می‌شوند. جدول ۵ نتایج شاخص‌های برازش مدل در تحلیل عاملی تاییدی با ۵۲ گویه، با روش گروه‌بندی و سازه سطح بالاتر خودشیفتگی بزرگ‌منشانه و خودشیفتگی آسیب‌پذیر را نشان می‌دهد. همان‌طور که نتایج شاخص‌های برازش مدل در جدول ۵ نشان می‌دهد، شاخص‌های برازش مدل با ۵۲ گویه‌ای ضعیف هستند اما با استفاده از روش گروه‌بندی گویه‌ها، شاخص‌ها به طور کلی گرایش به برازش مطلوب نشان می‌دهند.

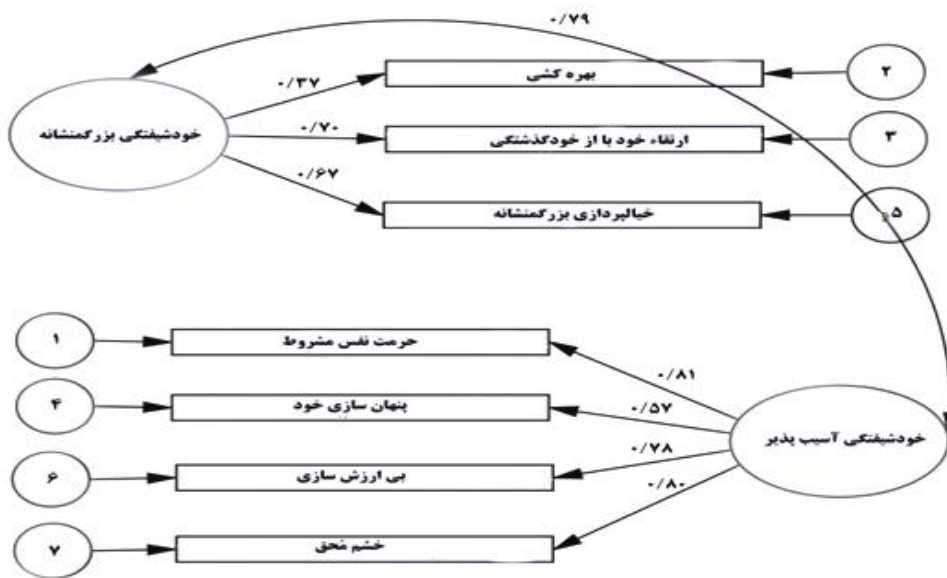
تحلیل عاملی تاییدی در سطح سازه سطح بالاتر خودشیفتگی بزرگ‌منشانه و خودشیفتگی آسیب‌پذیر نیز اجرا شد. به طوری که نمرات کل مقیاس‌های حرمت خود مشروط، بهره‌کشی، ارتقای خود با از خود گذشتگی، پنهان‌سازی خود، خیال‌پردازی بزرگ‌منشانه، بی‌ارزش‌سازی و خشم محق محاسبه شدند و مقیاس‌های خودشیفتگی بزرگ‌منشانه و خودشیفتگی آسیب‌پذیر نیز بر اساس ۷ مقیاس فوق محاسبه شدند. سپس در تحلیل عاملی تاییدی در نرم افزار AMOS-21 نمرات مقیاس‌های ۷ گانه در کل نمونه وارد شدند و روایی سازه سطح

از این رو، مشخص است که انتخاب راه حل عاملی با دشواری همراه است. روش تحلیل موازی برای کمک به تصمیم‌گیری در مورد انتخاب راه حل عاملی طرح شده است. در این تحلیل، تمرکز بر تعداد مولفه‌هایی است که بیشترین واریانس داده‌ها را تبیین می‌کند و نه تعداد مولفه‌هایی که می‌توانند از داده‌ها به دست آیند. بنابراین، در این روش مقادیر ویژه‌ای که از مجموعه‌های تصادفی از داده‌های اصلی به دست می‌آیند با مقادیر ویژه داده‌های اصلی مقایسه می‌شوند و تنها مولفه‌هایی که مقادیر ویژه اصلی آنها از مقادیر ویژه تصادفی‌شان بیشتر است به عنوان مولفه‌هایی که بیشترین درصد واریانس را تبیین می‌کنند انتخاب می‌شوند (اوکانر، ۲۰۰۰). تحلیل موازی با سطح ۰/۹۵ در ۱۰۰۰ مجموعه داده تصادفی در نرم افزار SPSS-21 اجرا شد. تحلیل موازی راه حل ۷ عاملی را پیشنهاد کرد.

با توجه به این که این مقیاس دارای ۵۲ گویه است و برای تحلیل عاملی تاییدی در سطح گویه‌ها تقریباً به ۸۰۰ آزمودنی نیاز است. از این رو، با توجه به تایید ساختار ۷ عاملی در مرحله تحلیل عاملی اکتشافی با روش تحلیل موازی، در این پژوهش، روایی سازه از طریق تحلیل عاملی تاییدی با روش گروه‌بندی گویه‌ها بررسی شد. در روش گروه‌بندی، ابتدا ضرایب همبستگی گویه- عامل محاسبه می‌شوند. سپس گویه‌هایی که دارای بالاترین و پایین‌ترین همبستگی با عامل هستند با یکدیگر

نشان از توان خوب مدل برای پیش‌بینی روابط بین متغیرها در داده‌ها است. شاخص برازش تطبیقی^۳ (CFI) و شاخص برازش افزایشی^۴ نیز که بیشتر از ۰/۹۰ هستند، نشان از برازش خوب مدل نسبت به مدل مستقل و اشباع شده دارند. دو شاخص برازش هنجاری ممساک^۵ و شاخص برازش تطبیقی ممساک که بیشتر از ۰/۵۰ به دست آمد، گویای سازه خلاصه‌ای است که از ویژگی‌های مدل خوب به حساب می‌آید (می‌یر و همکاران، ۲۰۰۶).

بالتر آن یعنی مقیاس‌های بزرگ‌منشی و آسیب‌پذیری سنجیده شد. در نمودار ۲، مسیرها و ضرایب استاندارد آنها برای سازه خودشیفتگی مرضی مشخص شده‌اند. شاخص‌های برازش مدل نیز در جدول ۵ ارائه شدند. شاخص آماری خی دو معنادار شده است که نشانه عدم برازش مدل است ولی با توجه به حساسیت این شاخص به حجم نمونه، شاخص‌های دیگر مدنظر قرار می‌گیرند. شاخص نیکویی برازش^۱ که بیشتر از ۰/۹۰ و شاخص خطای ریشه میانگین مجذور تقریب^۲ که برابر با ۰/۱۰ هستند

نمودار ۲

تحلیل عاملی زیرمقیاس‌های مقیاس خودشیفتگی مرضی

جدول ۵

شاخص‌های برازش مدل‌های مقیاس خودشیفتگی مرضی

PCFI	PNFI	IFI	CFI	RMSEA	GFI	(p, df) ²	مدل
۰/۶۲	۰/۵۴	۰/۶۵	۰/۶۴	۰/۰۷	۰/۶۹	(۰/۰۰۰, ۱۲۷۴) ۴۳۹۱/۱	مدل با ۵۲ گویه‌ای
۰/۷۴	۰/۷۱	۰/۸۷	۰/۸۷	۰/۰۹	۰/۸۶	(۰/۰۰۰, ۱۶۲) ۷۴۴/۸	مدل با ۲۰ گروه‌بندی
۰/۵۸	۰/۵۸	۰/۹۵	۰/۹۵	۰/۱۰	۰/۹۶	(۰/۰۰۰, ۱۳) ۷۴/۷	مدل سازه سطح بالاتر

3. comparative fit index

4. Incremental Fit Index (IFI)

5. Parsimony Normed Fit Index (PNFI)

6. Parsimony Comparative Fit Index (PCFI)

1. Goodness of fit index (GFI)

2. Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)

بحث

برای مقیاس خودشیفتگی مرضی، روایی همگرا محسوب می‌شوند.

نتایج همبستگی بین خودشیفتگی مرضی و پنج عامل شخصیت نیز نشان داد که بین مقیاس‌های حرمت خود مشروط، خیال‌پردازی بزرگ‌منشانه، بی‌ارزش‌سازی، خشم محق، خودشیفتگی بزرگ‌منشانه، خودشیفتگی آسیب‌پذیر و نمره کل خودشیفتگی مرضی و عامل نورزگرایی رابطه معنادار وجود دارد که بیان‌گر این است که افزایش نمرات در ابعاد خودشیفتگی با تجربه بیشتر پریشانی روانشناختی که در عامل نورزگرایی متجلی می‌شود، همراه است. این یافته نیز با نتایج پژوهشی همسو است که نشان داده‌اند که خودشیفتگی با استرس، پرخاشگری و افسردگی مرتبط است (انجی و همکاران، ۲۰۱۴؛ اونگن، ۲۰۱۰؛ کیلی و همکاران، ۲۰۱۲؛ لوبستایل و همکاران، ۲۰۱۴). هم‌چنین رابطه بین خودشیفتگی با عامل نورزگرایی در این پژوهش را می‌توان در راستای ارتباط نورزگرایی با خودشیفتگی در پژوهش گوردون و دامبک، (۲۰۱۰) و مپلز و همکاران (۲۰۱۱) دانست.

از سوی دیگر، بین حرمت خود مشروط، بی‌ارزش‌سازی، خودشیفتگی آسیب‌پذیر و خودشیفتگی مرضی با عامل وظیفه‌شناسی همبستگی منفی معنادار وجود داشت. از لحاظ نظری می‌توان انتظار داشت که افرادی که خود را ویژه و برتر از دیگران می‌پندارند در پای‌بندی به اصول و ارزش‌های شخصی و اجتماعی که در عامل وظیفه‌شناسی متجلی می‌شود ناتوانی نشان می‌دهند. از سوی دیگر، بین خودشیفتگی بزرگ‌منشانه و وظیفه‌شناسی رابطه معناداری در این پژوهش یافت نشد. با این حال، حجم نمونه ۶۳ نفری در این بررسی می‌تواند عاملی در عدم معناداری زیرمقیاس‌هایی مانند همسازی باشد که انتظار می‌رود با خودشیفتگی مرضی رابطه داشته باشند. انجام پژوهش‌های بیشتر در این زمینه می‌تواند روشن‌گر باشد.

از نظر روایی سازه مقیاس خودشیفتگی مرضی، نتایج تحلیل عاملی اکتشافی با روش تحلیل مولفه‌های اصلی و تحلیل موازی نشان داد که انتخاب مدل ۷ عاملی موجه‌تر به نظر می‌رسد. با این حال، بررسی بارهای عاملی گویه‌ها در این تحلیل با مدل ۷ عاملی به نفع ساختار گویه‌ای مقیاس اصلی نبود. از سوی دیگر، تحلیل عاملی تاییدی نیز چنان‌چه در سطح

هدف از پژوهش حاضر آماده‌سازی و اعتباریابی مقیاس خودشیفتگی مرضی در دانشجویان ایرانی بود. پس از ترجمه گویه‌ها و برگردان مجدد به انگلیسی و تایید آن توسط متخصص، مقیاس خودشیفتگی مرضی برای اجرا آماده شد. نتایج پایایی بازآزمایی در فاصله ۱۵ روزه نشان داد که زیرمقیاس‌های حرمت خود مشروط، بهره‌کشی، ارتقای خود با از خودگذشتگی، پنهان‌سازی خود، خیال‌پردازی بزرگ‌منشانه، بی‌ارزش‌سازی و خشم محق مقیاس خودشیفتگی مرضی دارای ثبات در طول زمان مذکور هستند و مقیاس خودشیفتگی بزرگ‌منشانه و خودشیفتگی آسیب‌پذیر و نمره کل خودشیفتگی مرضی از پایایی بازآزمایی خوبی برخوردار است. ضرایب آلفای کرونباخ مقیاس‌های حرمت خود مشروط، ارتقای خود با از خودگذشتگی، خیال‌پردازی بزرگ‌منشانه، بی‌ارزش‌سازی و خشم محق مقیاس خودشیفتگی مرضی نشان‌دهنده همسانی درونی مطلوب این ابزار بود. از سوی دیگر، مقیاس‌های بهره‌کشی و پنهان‌سازی خود روایی کمتری نشان دادند. نمرات مقیاس‌های سطح بالاتر خودشیفتگی بزرگ‌منشانه، خودشیفتگی آسیب‌پذیر و خودشیفتگی مرضی از همسانی درونی بالایی برخوردار بودند.

نتایج این پژوهش نشان داد که بین حرمت خود بهنجار از مقیاس حرمت خود آیسنک و زیرمقیاس‌های حرمت خود مشروط، بهره‌کشی، پنهان‌سازی خود، خیال‌پردازی بزرگ‌منشانه، بی‌ارزش‌سازی، خشم محق و نمرات مقیاس‌های سطح بالاتر خودشیفتگی بزرگ‌منشانه، خودشیفتگی آسیب‌پذیر و خودشیفتگی مرضی همبستگی منفی معنادار وجود دارد و این یافته همسو با پژوهش پینکاس و همکاران (۲۰۰۹) است. از لحاظ نظری می‌توان انتظار داشت که افرادی که نمرات بالاتری در حرمت خود بهنجار به دست می‌آورند، در ابعاد نابهنجار یا مرضی حرمت خود مانند حرمت خود مشروط، پنهان‌سازی خود و سایر زیرمقیاس‌های مقیاس خودشیفتگی مرضی نمرات پایین‌تری را به دست آورند (ساراسون، ۲۰۰۴) و شواهد این پژوهش وجود این رابطه را نشان دادند. از این رو، این نتایج

سطح از تحلیل به منظر تشخیص و کمی‌سازی خودشیفتگی بیماران در دو بعد بزرگ‌منشی و آسیب‌پذیری می‌تواند برای درمانگران مفید باشد. به علاوه، درمانگران می‌توانند در افرادی که دچار مشکلات افسردگی، استرس، پرخاشگری و اختلال پرخوری روانی هستند نیز اقدام به سنجش خودشیفتگی احتمالی نمایند.

این پژوهش دارای محدودیت‌هایی نیز بود. حجم نمونه برای اجرای تحلیل عاملی تاییدی در سطح ۵۲ گویه مناسب نبود. هم‌چنین در روایی همگرایی برای مقیاس تجدیدنظر شده شخصیت نیز حجم نمونه بیشتری مناسب بود. هم‌چنین خاص بودن نمونه پژوهش یعنی نمونه دانشجویی و روش غیر تصادفی نمونه‌گیری نیز تعمیم نتایج را محدود می‌سازد. محدودیت دیگر نیز عدم امکان به کارگیری ابزارهای بیشتر برای روایی همگرایی است که می‌تواند در پژوهش‌های آتی به این موضوع پرداخت.

نخستین پیشنهاد برای پژوهش‌های آتی، اجرای پژوهش‌هایی با حجم نمونه بزرگ‌تر برای ارزیابی روایی سازه مقیاس خودشیفتگی مرضی است تا سازه این ابزار در سطح گویه‌ها مشخص شود. علاوه بر این، روایی همگرایی این ابزار نیز با سایر پرسشنامه‌ها در نمونه‌های بزرگ‌تر می‌تواند شواهد بیشتری را فراهم کند. استفاده از سایر جمعیت‌های غیربالیینی و بالینی نیز می‌تواند در کاربردپذیری این ابزار مفید باشد. هم‌چنین در پژوهشی با استفاده از نمونه تصادفی که معرف جامعه ایرانی باشد می‌توان به هنجار جامعه ایرانی دست یافت. در پژوهش‌های آتی می‌توان کاربردهای متعددی برای این ابزار با توجه به چند عاملی بودن آن در نظر گرفت و رابطه خودشیفتگی را با سایر اختلال‌های روانی و متغیرهای روانشناختی مورد بررسی دقیق‌تر قرار داد.

گویه‌ها اجرا می‌شد ساختار عاملی اصلی مقیاس تایید نمی‌شد. با توجه به این که در پژوهش پینکاس و همکاران (۲۰۰۹) برای تحلیل عاملی اکتشافی حدود ۸۰۰ نفر و برای تحلیل عاملی تاییدی ۲۸۰۰ نفر شرکت داشتند، حجم نمونه کمتر در پژوهش حاضر برای تحلیل پرسشنامه‌ای با ۵۲ گویه می‌تواند دلیل احتمالی برای عدم تایید ساختار عاملی مقیاس خودشیفتگی مرضی در سطح گویه‌ها باشد.

نتایج تحلیل عاملی تاییدی با روش گروه‌بندی گویه‌ها نیز نشان داد که با قرار دادن ۵۲ گویه در ۲۰ گروه، شاخص‌های برازش مدل به سطح مطلوبی رسیدند. هم‌چنین، در صورتی که تحلیل عاملی تاییدی در سطح سازه بالاتر خودشیفتگی بزرگ‌منشانه و خودشیفتگی آسیب‌پذیر اجرا شود، نتایج تحلیل از چنین ساختار عاملی دفاع می‌کند. ز این رو، می‌توان کاربرد مقیاس‌های سطح بالاتر خودشیفتگی بزرگ‌منشانه و خودشیفتگی آسیب‌پذیر را برای اهداف پژوهشی و بالینی مناسب دانست. هم‌چنین این زیرمقیاس‌ها از نظر همسانی درونی و روایی همگرا روایی بالایی داشتند و با توجه به پایایی بازآزمایی مطلوب، کاربرد بالینی این ابزار پیشنهاد می‌شود.

به طور کلی نتایج پژوهش حاضر نشان داد که مقیاس خودشیفتگی مرضی دارای روایی همگرا، همسانی درونی و پایایی بازآزمایی ۱۵ روزه مطلوب است و از نظر سازه سطح بالاتر خودشیفتگی بزرگ‌منشانه و خودشیفتگی آسیب‌پذیر معتبر است. از این رو، در پژوهش‌های نظری می‌توان از مقیاس خودشیفتگی مرضی استفاده کرد تا نقش خودشیفتگی بزرگ‌منشانه و خودشیفتگی آسیب‌پذیر را در مشکلات روانشناختی و اختلال‌های روانی بررسی کرد و هم‌چنین می‌توان در شناسایی روند پدیدآیی خودشیفتگی مرضی در تحقیقات طولی نیز بهره برد. کاربرد بالینی این ابزار در این

مراجع

راهنمایی شهر تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه

تهران.

کریمی‌زاده، آ.، مهنام، ا.، یزدچی، م.، ر.، و بشارت، م. ع.

(۱۳۹۲). رابطه کمال‌گرایی و ساختار مغز. *روانشناسی*

معاصر، ۱، ۱۰-۳.

گروسی‌فرشی، م. ت. (۱۳۷۷). *هنجاریابی پرسشنامه پنج‌عاملی*

شخصیت. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت

مدرس تهران.

مستعلمی، ف.، حسینیان، س.، و یزدی، م. (۱۳۸۴). تاثیر

آموزش مهارت‌های اجتماعی بر افزایش اعتماد به نفس

دختران نابینای شهر تهران. *پژوهش در حیطه کودکان*

استثنایی، ۱۸، ۴۵۰-۴۳۷.

یزدان مقدم، ف. (۱۳۷۷). *بررسی میزان اعتماد به نفس دانش*

آموزان دختر دبیرستانی و راه‌های افزایش آن با استفاده از

تقویت اجتماعی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه الزهرا.

بشارت، م. ع.، علی‌بخشی، س. ز.، و موحدی‌نسب، ع. ا.

(۱۳۸۹). تاثیر واسطه‌ای نشخوار خشم بر رابطه بین ابعاد

خشم و مهار خشم با سلامت و بیماری جسمی. *روانشناسی*

معاصر، ۵، ۱۴-۳.

شریفی، ح. پ. (۱۳۸۵). *اصول روانسنجی و روان‌آزمایی*. تهران:

انتشارات رشد.

شعیری، م. ر. (۱۳۷۱). *تاثیر تلقین بر عملکرد روانی- حرکتی*

با توجه به حرمت خود. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه

تربیت مدرس تهران.

شعیری، م. ر.، عطری‌فرد، م.، و شمشادی، آ. (۱۳۸۶). ساختار

عاملی مقیاس درجه‌بندی حرمت خود (SERS). *دانشور و*

رفتار، ۲۵، ۶۰-۴۷.

عبدالمحمدی، ب. (۱۳۷۶). *بررسی عملی بودن، اعتبار، روایی و*

نرم‌یابی تست حرمت خود آیسنگ در مدارس مقطع

and psychiatric diagnosis. *Clinical Psychology Review*, 28, 638-656.

Comrey, A. L., & Lee, H. B. (1992). *A first course in factor analysis*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Costa, P. T., & McCrae, R. R. (1992). *Revised NEO Personality Inventory (NEOPI-R) and NEO five-factor inventory (NEO-FFI) professional manual*. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources.

Cramer, P. (2011). Narcissism through the ages: What happens when narcissists grow older? *Journal of Research in Personality*, 45, 479-492.

Dickinson, K. A., & Pincus, A. L. (2003). Interpersonal analysis of grandiose and vulnerable narcissism. *Journal of Personality Disorders*, 17, 188-207.

Freudenstein, O., Valevski, A., Apter, A., Zohar, A., Shoval, G., Nahshoni, E., et al. (2012). Perfectionism, narcissism, and depression in suicidal and nonsuicidal adolescent inpatients. *Comprehensive Psychiatry*, 53, 746-752.

Furnham, A., Hughes, D. J., & Marshall, E. (2013). Ceartivity, OCD, narcissism and the big five. *Thinking Skills and Creativity*, 10, 91-98.

References

Ahmadi, V., Ahmadi, S., Mehrabi Zade Honarmand, M., Zargar, Y., Arshadi, N., & Mirshekar, S. (2013). The relationships between attachment styles and narcissism among students of Shahid Chamran University in Iran. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 84, 215-218.

Akhtar, S. (2003). *New clinical realms*. London: Jason Aronson Inc.

American Psychiatric Association (2013). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 5th Ed*. Washington DC: Author.

Barry, C. T., Pickard, J. D., & Ansel, L. L. (2009). The associations of adolescent invulnerability and narcissism with problem behaviors. *Personality and Individual Differences*, 47, 577-582.

Buelow, M. T., & Brunell, A. B. (2014). Facets of grandiose narcissism predict involvement in health-risk behaviors. *Personality and Individual Differences*, 69, 193-198.

Cain, N. M., Pincus, A. L., & Ansell, E. B. (2008). Narcissism at the crossroads: Phenotypic description of pathological narcissism across clinical theory, social/personality psychology,

- Gordon, K. H., & Dombeck, J. J. (2010). The associations between two facets of narcissism and eating disorder symptoms. *Eating Behaviors, 11*, 288-292.
- Houlcroft, L., Bore, M., & Munro, D. (2012). Three faces of Narcissism. *Personality and Individual Differences, 53*, 274-278.
- Kealy, D., Tsai, M., & Ogrodniczuk, J. S. (2012). Depressive tendencies and pathological narcissism among psychiatric outpatients. *Psychiatry Research, 196*, 157-159.
- Kernberg, O. F. (1998). Pathological narcissism and narcissistic personality disorder: Theoretical background and diagnostic classification. In E. Ronningstam (Ed.), *Disorders of narcissism: Diagnostic, clinical, and empirical implications* (pp. 29-51). Washington, DC: American Psychiatric Publishing.
- Kohut, H. (1977). *The restoration of the self*. New York: International Universities Press.
- Lobbstaël, J., Baumeister, R. F., Fiebig, T., & Eckel, L. A. (2014). The role of grandiose and vulnerable narcissism in self-reported and laboratory aggression and testosterone reactivity. *Personality and Individual Differences, 69*, 22-27.
- Locke, K. D. (2009). Aggression, narcissism, self-esteem, and attribution of desirable and humanizing traits to self versus others. *Journal of Research in Personality, 43*, 99-102.
- Luchner, A. F., Houston, J. M., Walker, C., & Houston, M. A. (2011). Exploring the relationship between two forms of narcissism and competitiveness. *Personality and Individual Differences, 51*, 779-782.
- MacLaren, V. V., & Best, L. A. (2013). Disagreeable narcissism mediates an effect of BAS on addictive behaviors. *Personality and Individual Differences, 55*, 101-105.
- Maples, J., Collins, B., Miller, J. D., Fischer, S., & Seibert, A. (2011). Differences between grandiose and vulnerable narcissism and bulimic symptoms in young women. *Eating Behaviors, 12*, 83-85.
- Meyers, L. S., Gamst, G., & Guarino, A. J. (2006). *Applied multivariate research: Design and interpretation*. Thousand Oaks, California: Sage.
- Miller, J. D., Campbell, W. K., & Pilkonis, P. A. (2007). Narcissistic personality disorder: Relations with distress and functional impairment. *Comprehensive Psychiatry, 48*, 170-177.
- Morf, C. C., & Rhodewalt, F. (1993). Narcissism and self-evaluation maintenance: Explorations in object relations. *Personality and Social Psychology, 19*, 668-676.
- Ng, H. K. S., Cheung, R. Y., & Tam, K. P. (2014). Unraveling the link between narcissism and psychological health: New evidence from coping flexibility. *Personality and Individual Differences, 70*, 7-10.
- Oldham, J. M., & Morris, L. B. (1995). *The new personality self-portrait: Why you think, work, love, and act the way you do*. New York: Bantam Books.
- O'Connor, B. P. (2000). SPSS and SAS programs for determining the number of components using parallel analysis and Velicer's MAP test. *Behavior Research Methods, Instruments, & Computers, 32*, 396-402.
- Ongen, D. E. (2010). Relationships between narcissism and aggression among non-referred Turkish university students. *Procedia Social and Behavioral Sciences, 5*, 410-415.
- Pincus, A. L., Ansell, E. B., Pimental, C. A., Cain, N. M., Wright, A. G. C. & Levy, K. N. (2009). Initial construction and validation of the pathological narcissism inventory. *Psychological Assessment, 21*, 365-379.
- Ronningstam, E. (2005). *Identifying and understanding narcissistic personality*. New York: Oxford University Press.
- Sarasohn, K. M. (2004). Balanced on the horns of a dilemma: Observations on work and chronic depression. *Clinical Social Work Journal, 32*, 171-183.
- Sherry, S. B., Gralnick, T. M., Hewitt, P. L., Sherry, D. L., & Flett, G. L. (2014). Perfectionism and narcissism: Testing unique relationships and gender differences. *Personality and Individual Differences, 61,62*, 52-56.
- Wang, J. L., Jackson, L. A., Zhang, D. J., & Su, Z. Q. (2012). The relationships among the big five personality factors, self-esteem, narcissism, and sensation-seeking to Chinese university

- students' uses of social networking sites (SNSs). *Computers in Human Behavior*, 28, 2313-2319.
- Wink, P., Dillon, M., & Fay, K. (2005). Spiritual seeking, narcissism, and psychotherapy: How are they related? *Journal for the Scientific Study of Religion*, 44, 143-158.
- You, J., Leung, F., Lai, K. K. Y., & Fu, K. (2013). Factor structure and psychometric properties of the pathological narcissism inventory among Chinese university students. *Journal of Personality Assessment*, 95, 309-318.

Archive of SID